



PISMO STOWARZYSZENIA KSIĘGOWYCH W POLSCE

# Kurier etyki

NR 3/2022(15)

WYDANIE WYŁĄCZNIE ELEKTRONICZNE



prof. dr hab. Anna Karmańska, przewodnicząca Komisji Etyki

*Kto ostro sobie samemu błędy wyrzuca i nieskory jest do ganiaenia innych,  
ten oddala od siebie niezadowolenie.*

Konfucjusz ( 551-479 p.n.e.)

## Po pierwszej debacie. Czekamy na ...



*Szanowni Państwo,*

Jak informowaliśmy w poprzednim numerze *Kuriera Etyki*, w dniu 27 stycznia 2022 roku odbyła się *Pierwsza debata o etyce w rachunkowości*, zorganizowana przez Komisję Etyki we współdziałaniu z Kolegium Rzeczników Zawodowej Etyki w Rachunkowości. Przedsięwzięcie to, według napływających licznych sygnałów, zyskało pozytywną opinię i głosy poparcia, a jednocześnie sugestie co do zwiększenia możliwości czynnego uczestnictwa w debatach. Miło przyjmujemy to zainteresowanie i przychylność, a zgłaszane propozycje postaramy się uwzględnić w kolejnych debatach, których pełny cykl realizowany będzie przez cały 2022 rok.

Czytelników, którzy nie śledzili ostatnich numerów *Kuriera Etyki* informujemy, że program *Pierwszej debaty* zmieściliśmy w 13 numerze, a w numerze 14 – résumé wystąpienia dr. Michała Kaczmarek na temat *Etyka – presja – oszustwa: hasła czy działania?*

Poniżej przedstawiamy oryginalne narzędzie, zwane krótko ESA, które może być dyskretnie pomocne w samoocenie respektowania kluczowych wartości etycznych. Jego inicjatorką i twórcą jest prof. dr hab. Anna Karmańska. Rekomendując lekturę zamieszczonego opracowania jednocześnie proponujemy sięgnięcie do *Kuriera Etyki* nr 1/2020 (3), w którym szerzej zostały zaprezentowane przesłanki stworzenia narzędzia samooceny etycznej – *the Tool-Kit for Ethics Self Assessment (ESA)*.

Dziś informacja od prof. dr hab. Anny Karmańskiej:

## Zaczynj od siebie – sięgnij po ESA



**prof. dr hab. Anna Karmańska**  
Instytut Rachunkowości  
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie  
przewodnicząca Komisji Etyki SKwP

## ROZWÓJ I DOSKONALENIE SIĘ

Rozwój i doskonalenie się człowieka są naturalnym składnikiem biegu życia. Często jednak trudno przyznać się przed samym sobą, że przyjęta przez nas droga rozwoju i doskonalenia nie zawsze przynosi oczekiwane rezultaty. Zdarza się, że obwiniamy za to bardziej cały świat i różne okoliczności, niż upatrujemy przyczyn w naszym działaniu, czy postawie.

To są sprawy złożone i bardzo zindywidualizowane. Nie ma potrzeby – ani tym bardziej – stosownych kompetencji, aby je w tym miejscu podejmować i głębiej naświetlać. Jednakże to, czy sięgniesz po to, co poniżej jest prezentowane, z całą pewnością dowiedzie, że doskonalić się można tylko wówczas, gdy jest ku temu taka wola.

„Epoka współczesna z charakterystycznymi dla niej procesami globalizacyjnymi, technologicznymi, informatycznymi oraz z rosnącymi wpływami mediów, komercjalizmu i konsumeryzmu, z większą mocą niż dotychczasowe epoki stymuluje i dynamizuje „chybotliwość” zastanych porządków i ładu w sferze podstawowych wartości i zasad etycznych oraz w dziedzinie osobowych doświadczeń, ocen i wyborów moralnych.

W zasadzie jednak nie narusza silnie i dogłębnie zakorzenionego w naturze ludzkiej czynnika moralnego (obojętnie, jak go nazwać i teoretycznie wyjaśnić) i nie załamuje podstawowego trzonu elementarnych wartości i zasad etycznych (...).”

J. Szmyd, „Chybotliwość” wartości i zasad moralnych w świecie ponowoczesnym a standardy życia społecznego i indywidualnego, Oficyna Wydawnicza AFM Państwo i Społeczeństwo 2010, nr 1, s. 7.

[esa.sgh.waw.pl](http://esa.sgh.waw.pl)

Przygotuj sobie kawę lub herbatę, złap oddech i zajrzyj w siebie. Bądź dla siebie obiektywny, ani pobłażliwy, ani zbyt krytyczny. Nie śpiesz się – to warunek refleksji. Poświęć swojej osobie trochę swojego czasu. Sięgnij po ESA.

ESA ma postać narzędzia informatycznego, które jest wyrazem stanowiska Partnerów **Apelu o tworzenie ram etyki globalnej** (*an Appeal for the Global Ethics Framework*, ogłoszonego 14 października 2019 r. na forum 31. Asian-Pacific Conference on International Accounting Issues oraz konstruktywnego myślenia i działania osób, które solidaryzują się z treścią *Apelu* i złożyły pod nim podpis.

*Apel* wyraża głębokie przekonanie wszystkich jego sygnatariuszy, iż etyka w obszarze ekonomii, związanych z nią: zarządzaniu, finansach i rachunkowości, we wszystkich wymiarach i na wszystkich płaszczyznach, wymaga dziś stałej i wspólnej troski wielu środowisk. Wyraża dezaprobatę dla działań nieetycznych, jako społecznie i indywidualnie szkodliwych, dla postaw, wynikiem których powstają szkody moralne, raniące dotkliwie wiele osób i pozostawiające trwałe ślady w gospodarce i jej otoczeniu.

**Skorzystaj z ESA świadomie  
i ....**

## SERFUJ PO MEANDRACH SWOJEJ DUSZY

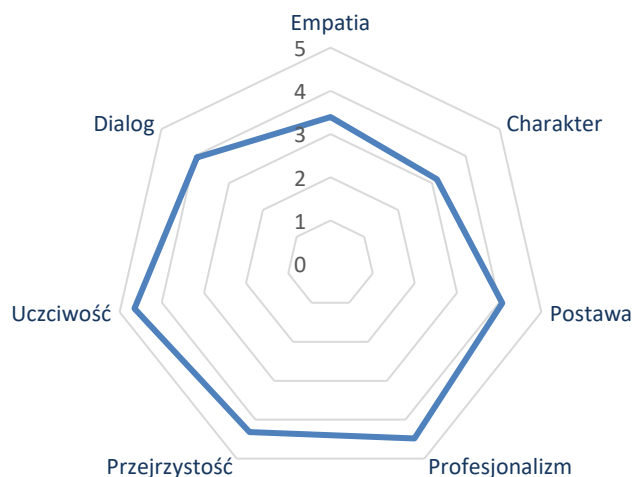
Przygotuj siebie na prawdę o sobie. Może trochę zaboleć. Spójrz na siebie z boku i nie w kategoriach *jakim wydaje mi się, że jestem*, a w kategoriach *jakim jestem rzeczywiście*. Serfuj po meandrach swojej duszy „bez trzymanki”, ale rozważnie. Chcesz bowiem poznać swoje atrybuty, mocne i słabe strony postawy etycznej, która jest częścią Twojego „ja” i dzięki której – w dużej mierze – jesteś na takiej, a nie innej drodze rozwoju i doskonalenia się. Nie obawiaj się, wyniki serfowania poznasz tylko Ty. Nic od Ciebie nikt w zamian niczego nie oczekuje. Niemożliwe, że dziś coś dostajesz za darmo? A jednak to prawda. Nie zawsze i nie za wszystkim, co ludzie robią dla Ciebie stoi oczekiwanie jakichś korzyści.

**CO CIĘ CZEKA?** <http://esa.sgh.waw.pl/>

Konfrontacja z siedmioma klastrami wartości, których naturę i sens należy przemyśleć, naprawdę wczuć się w klimat, które one ze sobą niosą (ESA tu pomaga!) i uczciwie odpowiedzieć sobie samemu na kilka wnikliwych pytań. Stopień odczuwania „sprawy” określonej w pytaniu zaznaczyć w pięciostopniowej skali Likerta.

ESA obejmuje siedem – ważnych z perspektywy etyki globalnej – klastrów wartości charakteryzujących etyczne zachowanie człowieka zaangażowanego w działalność gospodarczą i jednocześnie świadomego współistnienia w społeczeństwie *homo socio-economicusa*.

Zawiera zestaw stwierdzeń pobudzających do pogłębionej autorefleksji.



## KLASTER 1 – EMPATIA

Utożsamia takie atrybuty jak: ponadindywidualna (społeczna) wrażliwość i tożsamość, użyteczność społeczna, dobro wspólne, dobroć (dobroczynność), dbałość o przyszłość – o dobro kolejnych pokoleń.

## KLASTER 2 – CHARAKTER

Utożsamia takie atrybuty jak: indywidualny charakter i osobowość pokora, niezależność umysłu i postępowania, rzetelność, wytrwałość, skłonność i zdolność do refleksji.

## KLASTER 3 – POSTAWA

Utożsamia takie atrybuty jak: siła postawy w działaniu, autonomia, umiar (ogólnie), umiar w dążeniu do zysku, racjonalizm, brak tolerancji dla stereotypowych ocen.

## KLASTER 4 – PROFESJONALIZM

Utożsamia takie atrybuty jak: zawodowa wiedza i umiejętności, prawda – postępowanie zgodne z faktami oraz zachowanie obiektywizmu, dyskrecja (ogólnie), dyskrecja – tajemnica zawodowa, obiektywizm i rozliczalność.

## KLASTER 5 – PRZEJRZYSTOŚĆ

Utożsamia takie atrybuty jak: przejrzysty sposób działania, spójność myśli, wypowiedzi i działań, otwartość, odpowiedzialność za własne działania, odpowiedzialność za zaniechania, rozliczalność – zdolność do oceny skutków własnych działań.

## KLASTER 6 – UCZCIWOŚĆ

Utożsamia takie atrybuty jak: prawda i szczerowość w działaniu, odwaga cywilna, wiarygodność.

## KLASTER 7 – DIALOG

Utożsamia takie atrybuty jak: poszukiwanie kompromisów, skłonność (wola) i umiejętność współpracy, budowanie relacji i zaufania, szacunek, życzliwość, godne i równe traktowanie, myślenie ponadindywidualne.

ESA, dla każdej osoby wykonującej test, wykorzystuje formułę pozwalającą na stworzenie obrazu graficznego (w postaci radaru) i skomentowanie ustaleń w zakresie etyki. Służy wyłącznie osobie z tego narzędzia korzystającej.

ESA jest powszechnie dostępna, opracowana została w dwunastu wersjach językowych. [AK]



**STOWARZYSZENIA  
KSIĘGOWYCH  
WPOLSCE**

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce (SKWP) jest, posiadającą osobowość prawną, najstarszą i największą polską organizacją skupiającą przedstawicieli środowiska zawodowego związanego z rachunkowością i finansami. Stowarzyszenie kontynuuje tradycje społeczno-zawodowych organizacji księgowych, działających na terenie ziem polskich od 1907 roku. Od 1989 roku Stowarzyszenie Księgowych w Polsce jest członkiem Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC). Stowarzyszenie nieustannie dokłada starań, by jego członkowie odznaczyli się wysokimi kompetencjami zawodowymi oraz postępowali zgodnie z zasadami etyki. W 2007 roku Stowarzyszenie uchwaliło **KODEKS ZAWODOWEJ ETYKI W RACHUNKOWOŚCI**, którego sygnatariuszami są wszyscy członkowie SKWP, jak również ponad 2 tys. przedsiębiorstw i innych organizacji oraz osoby indywidualne. W 2009 roku Stowarzyszenie wprowadziło czterostopniową certyfikację zawodu księgowego i tytuł zawodowy dyplomowanego księgowego, w 2013 roku tytuł certyfikowanego eksperta usług księgowych, w 2015 roku zawodowy tytuł certyfikowanego specjalisty usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych i podatkowych. Do Stowarzyszenia należy ponad 24 tys. członków zwyczajnych i 2 tys. członków wspierających. W Stowarzyszeniu działa 25 Oddziałów Okręgowych. Od 2010 roku 9 czerwca obchodzony jest Dzień Księgowego.

[www.skwp.pl](http://www.skwp.pl)

**PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO**

PREZES: Jerzy Koniecki

WICEPREZESI: dr Teresa Cebrowska,

dr hab. prof. US Stanisław Hońko

SEKRETARZ: Leszek Lewandowicz

SKARBNIK: Bożena Wilk

**Kurier Etyki redaguje**

KOMISJA ETYKI:

prof. dr hab. Anna Karmańska  
przewodnicząca,

Franciszek Wala wiceprzewodniczący,

Małgorzata Małowińska sekretarz,

Stanisław Kozłowski, Sebastian Kuś,

dr Jan Piątek, Grażyna Urbaniak.

**Projektgraficzny:**

MEDIA DORA Dorota Mirowska

**Redakcja:**

ul. Górnośląska 5; 00-443 Warszawa

tel. 22 583 49 50, faks 22 622 77 81

e-mail: sekretariat@skwp.pl

© by SKWP. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej. Przedruk materiałów z „Kuriera Etyki” (w całości lub części), wprowadzanie do banku danych oraz przenoszenie na nośniki magnetyczne dozwolone na zasadach ustalonych w ustawie – Prawo autorskie. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów oraz zwrotu zamówionych materiałów a niezatwierdzonych do druku. Materiałów niezamówionych nie zwracamy.

*Dodatek*

**O DYSKUSJACH NAD APELEM O STWORZENIE GLOBALNYCH RAM ETYCZNYCH  
& NARZĘDZIEM ETYCZNEJ SAMOOCENY (ESA)**

Inicjatywa dojrzała długo. Wiele osób dowiedziało się o leżącej u jej podstaw idei, wiele weryfikowało jej sens i znaczenie. Nikt nie kwestionował potrzeby. Rozumiejąc, że powstaje być może coś niewielkiego ale bardzo ważnego wspomagali kolejne pomysły i wersje swoimi uwagami, bądź też opiniami. Ci natomiast, którzy mogli, uczestniczyli także w celowo zorganizowanych burzach mózgów, które odbywały się w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie w postaci trzech okrągłych stołów. Niech wyobrażenie o ich profilu stworzy poniższa charakterystyka.

*Okrągły Stół nr 1 (26 lutego 2019)*

O świecie, zmianach i etyce – wobec cywilizacyjnych wyzwań.

O wartościach etycznych w różnych tradycjach geograficzno-religijno-kulturowych - ich specyfikowanie i opisywanie.

O wartościach etycznych w finansach, zarządzaniu i rachunkowości – podobieństwa i różnice w zasadach.

*Burza mózgów* nt. kompasowej listy wartości etycznych.

*Okrągły Stół nr 2 nr 2 (28 maja 2019)*

O dialogu, zaufaniu i empatii w biznesie.

O doświadczeniach z programami etycznymi w organizacji.

O specyfice etyki jako przedmiotu testu i umiejętności konstrukcji testu służącego samopoznaniu.

O roli psychologa biznesu przy budowie testu.

*Burza mózgów* nt. proponowanej koncepcji klastrów wartości oraz sposobu ich opisu, pojemności klastrów, koncepcji przekazu.

*Okrągły Stół nr 3 (13 września 2019)*

O sile słowa i działaniach *pro publico bono*.

O odpowiedzialności za przekazywane treści.

O trudnościach i barierach w samoocenie.

O anonimowości i technice przeprowadzania Ethics Self-Assessment (ESA).

O roli ESA w śledzeniu samorozwoju.

*Burza mózgów* nt.: ostatecznego brzmienia APELU O STWORZENIE GLOBALNYCH RAM ETYCZNYCH i kształtu NARZĘDZIA ETYCZNEJ SAMOOCENY (ESA) oraz finalne zatwierdzenie dokumentów.

**Prosimy o ....**



źródło grafiki:

<https://pixabay.com/pl/photos/gabinet-sprzeczka-99c5bcenie-zwrotne-2826040/>